Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 257 Luni 18 Septembrie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAŢI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10. SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. SCRITORILOR 1 lună 400 lei 3 luni 1200 lei 12 luni 4800 lei
UNIUNEA COMPOZITORILOR 6 L. 460 lei - 12 L. 900, RADIO U. 6 L. 600 lei - 12 L. 1000.
CASA ŞTIINTELOR 6 L. 600-12 L. 1000 lei, VESELIA 6 L. 450-12 L. 800 lei
FR. SUFLET 6 L. 320-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

REALITATEA

de I. LUGOSIANU

„Guvernul şi Inaltul Comandament al României, recunoscând faptul înfrângerii României în războiul împotriva Uniunii Republicilor Socialiste, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii şi a celorlalte Naţiuni Unite, acceptă condiţiunile armistiţiului prezentate de către guvernele susmenţionatelor trei Puteri Aliate, acţionând în interesul tuturor Naţiunilor Unite".

Aşa începe textul preambulului convenţiei de armistiţiu şi din această constatare fundamentală decurg toate clauzele cari reglementează, pe de o parte, lichidarea războiului în contra Naţiunilor Unite, pe de altă parte, continuarea până la victoria finală a războiului alături de aceleaşi Naţiuni Unite.

Aceasta este realitatea politică şi militară de astăzi: România este o ţară învinsă, care s'a reabilitat faţă de Naţiunile Unite — şi adaog, faţă de propria ei istorie — prin schimbarea oficială a atitudinii ei, graţie iniţiativei Suveranului din 23 August, prin cererea de armistiţiu şi încheierea acestuia şi prin colaborarea militară imediată împotriva Reichului şi Ungariei.

România ţară înfrântă! Desigur nu este uşor să ne deprindem cu această stare de spirit, când 25 de ani am avut psihologia României Mari.

De un secol România a făcut o politică bună şi a fost mereu învingătoare: la 1848 noile generaţii politice româneşti au adoptat cu însufleţire ideile de libertate ale timpului; în 1859, ţările dunărene şi-au înfăptuit unirea, cu sprijinul Puterilor apusene; în 1877-78 România şi-a dobândit independenţa, luptând alături de armatele ruse împotriva imperiului otoman şi obţinând sprijinul diplomatic al aceloraşi Mari Puteri occidentale; în 1918, în fine, ţara noastră şi-a realizat unitatea naţională, luând parte la primul război mondial, împotriva Puterilor Centrale, în alianţă cu Rusia, Anglia, Franţa, Statele Unite şi cu celelalte naţiuni aliate sau asociate în lupta împotriva Germaniei.

Viziunea diplomatică clară şi instinctul politic sănătos al elitelor conducătoare româneşti ne-au îndrumat astfel timp de un secol pe calea adevărată a intereselor reale ale ţării.

Niciodată, timp de un secol, interesele noastre politice şi sentimentele noastre reale nu ne-au situat în momentele decisive alături de Germania — chiar atunci când diplomaţia secretă îşi luase alte obligaţiuni — şi rezultatele acestei politici s'au dovedit strălucite.

De şase ani am făcut o politică rea şi rezultatul se află în faţa noastră, necruţător şi brutal: România este învinsă. Trădarea, incapacitatea, grandomania şi diletantismul politic ale conducătorilor de eri, improvizaţi în oameni de Stat, au isbutit prin silnicie şi servilism să aşeze România alături de duşmanii ei reali, în tabăra Statelor inamice, cari timp de un sfert de secol au cerut gălăgios revizuirea frontierelor noastre şi cu care regimul Antonescu s'a asociat după mutilarea noastră teritorială, împotriva acelora cari, cu două decenii înainte, au contribuit să facă România Mare, cu sângele vărsat în comun şi cu voinţa lor de învingători înscrisă pe tratatele de pace.

Poporul român a plătit şi va plăti încă din greu în viitor, cu truda şi cu durerea lui, oportunismul infam şi iluzia eftină a victoriei alături de dictatura hitleristă şi fascistă a guvernanţilor netrebnici, cari au trădat destinul istoric al României. E tragic ca majoritatea nevinovaţilor să plătească pentru minoritatea vinovaţilor, dar este o lege implacabilă, care cere ca, printr'o muncă grea şi o bună credinţă statornică, popoarele să ispăşească greşelile guvernanţilor.

România adevărată şi-a început reabilitarea. Cea dintâi din lagărul sateliţilor Germaniei a rupt cu Axa, luându-şi riscuri mortale spre a salva însăşi fiinţa neamului românesc. Incă înainte de a avea o convenţie militară şi politică cu Naţiunile Unite, şi-a dat cu curaj colaborarea militară, curăţind teritoriul românesc de trupele hitleriste şi a făcut primii paşi pe calea democratizării ţării şi a epurăţiunii ei politice, restaurând constituţia din 1923, acordând o largă amnistie persecutaţilor politici şi victimelor regimului dictatorial, înlăturând principiul discriminărilor rasiale şi trecând şi la executarea măsurilor de reparaţie în acest scop.

Opera de consolidare a independenţei şi suveranităţii româneşti va fi, pentru anii cari urmează, o acţiune de reabilitare prin repararea radicală, energică şi grabnică a greşelilor din trecut.

O executare strictă, înţelegătoare şi de bună credinţă a îndatoririlor armistiţiului trebue să fie primul pas pentru crearea unui climat nou de încredere deplină între noi şi Naţiunile Unite şi dintre ele în primul rând Uniunea Sovietelor, vecina noastră imediată. El va fi în măsură să pregătească terenul solid pentru încheierea unei păci trainice şi cimentarea unor relaţiuni de convieţuire încrezătoare.

Mari probleme de reconstrucţie morală, politică, socială şi materială se vor pune fără întârziere în lumea întreagă. Adânci prefaceri, dictate de nevoia de pace, libertate şi progres, se vor petrece în lume. Naţiunile Unite, cari au făcut atâtea sacrificii de sânge şi de avuţii spre a distruge o lume nefastă, sunt hotărîte să facă noi jertfe şi să depună mari străduinţe, spre a crea o lume mai bună, de dreptate şi bună stare pentru toţi.

Pentru a participa la organizarea păcii şi la reclădirea lumii va trebui să ne orientăm pe drumul deschis de ele. Cea dintâi dovadă pe care le-o putem da în acest scop este — odată cu executarea loială a armistiţiului şi cu sângele vărsat împreună pe câmpul de luptă — organizarea unui regim efectiv democratic, prin înlăturarea grabnică şi necruţătoare a tuturor rămăşiţelor regimurilor dictatoriale — oameni, legi şi instituţii — şi prin sancţionarea severă a tuturor vinovaţilor cari ne-au dus la înfrângere şi la ruină.

MODIFICAREA ORARIULUI CIRCULAŢIEI PIETONILOR ŞI VEHICULELOR

Comandamentul militar al Capitalei comunică:

— Circulaţia pietonilor şi a vehiculelor de orice fel este liberă între orele 5 şi 22.

— Tramvaele vor circula până la ora 21.

— Cârciumile vor fi închise la ora 18, bodegile la ora 20, iar restaurantele la ora 21.

— Circulaţia încetează la ora 22.

CONSILIUL DE MINIŞTRI DE ERI

Consiliul de miniştri s'a întrunit eri dim. sub preşedinţia d-lui general adjutant C. Sănătescu.

Au participat titularii departamentelor, miniştrii de stat şi membrii delegaţiei cari au semnat, la Moscova, armistiţiul cu marile puteri aliate.

Consiliul a ascultat, în continuare, expunerile făcute de membrii delegaţiei asupra modului cum au decurs tratativele armistiţiului.

In şedinţa de eri şi-a prezentat raportul d. Vişoianu, ministru plenipotenţiar, iar d. ministru de stat L. Pătrăşcanu a mai dat unele lămuriri complimentare.

Terminându-se rapoartele delegaţiei, consiliul a examinat modalităţile pentru aplicarea în fapt a condiţiunilor ce decurg din convenţia de armistiţiu.

Consiliul se va întruni azi dimineaţă din nou.

O comunicare a postului de radio Moscova

în legătură cu semnarea armistiţiului româno-sovietic

Moscova, 16 (Rador). — Postul de Radio Moscova a comunicat următoarele în cursul nopţii de Vineri la ora 11.30:

Cercurile politice americane comentează în mod amplu şi cu mult interes condiţiile armistiţiului româno-sovietic şi se întreabă dece acestea au şi fost publicate, în timp ce condiţiile de armistiţiu între Italia şi aliaţi nu se cunosc nici până în prezent.

D. Cordell Hull, secretarul departamentului de stat nord-american, răspunzând acestor întrebări, a declarat că acest fapt se datoreşte numai României, care a fost fermă în hotărîrile ei de a arăta poporului situaţia clară a politicei adoptate recent. In ce priveşte Italia, această ţară nu şi-a putut clarifica nici până astăzi rosturile sale politice şi militare.

TRUPELE ROMÂNE ŞI SOVIETICE

CONTINUĂ SĂ CÂŞTIGE TEREN IN CENTRUL TRANSILVANIEI

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 16 SEPTEMBRIE 1944

In centrul Transilvaniei, trupele noastre, în legătură cu cele sovietice, au continuat să câştige teren, cu toată rezistenţa dârză a inamicului.

In vestul Transilvaniei, prin lupte grele, au fost respinse toate atacurile inamice.

CONFERINŢA DELA QUEBEC

A LUAT UN ASPECT POLITIC IMPORTANT

D. EDEN A ADUS PENTRU D-NII CHURCHILL ŞI ROOSEVELT ŞTIRI „DE CEA MAI MARE IMPORTANŢĂ"

Londra, 16 (Rador).— Trimisul special al ziarului „Evening Standard" anunţă din Quebec că în cercurile conferinţei circulă svonul că d. Eden a sosit Joi, aducând ştiri pentru d-nii Churchill şi Roosevelt „de o importanţă atât de mare încât ele nu puteau fi încredinţate telegramelor diplomatice".

Ziaristul adaogă că, în general, se recunoaşte că este vorba de ceva deosebit de important, fiindcă altfel ministrul de afaceri străine al Marei Britanii nu ar fi traversat cu avionul Atlanticul în cea mai mare grabă, după ce în precedent se dăduseră asigurări categorice în sensul că d. Eden nu va veni să asiste la conferinţă.

Sir Alexander Cadogan, care este şeful delegaţiei britanice la conferinţa dela Dumbarton Oaks, a fost deasemeni chemat urgent la Washington.

Acum este evident că actuala conferinţă, care la început avea un caracter pur militar, a luat acum un aspect politic important şi acest aspect va spori poate şi mai mult mai înainte ca negocierile anglo-americane să se termine.

❖

Londra 16 (Rador). — Robert Vivian, corespondentul special al Agenţiei Reuter la Quebec, anunţă:

Părerile după care conferinţele avute de d. Eden noaptea trecută şi astăzi ar duce la modificarea formulei de „capitulare necondiţionată" pentru Germania, sunt primite cu răceală în cercurile oficiale dela Quebec.

Cele două argumente principale împotriva acestei posibilităţi sunt următoarele:

1. Prestigiul aliat ar fi grav atins dacă s'ar accepta mai puţin decât cele ce s'au spus de atâtea ori de către d-nii Churchill şi Roosevelt şi anume că războiul va fi purtat până când Germania va capitula necondiţionat.

2. Războiul din Europa este în pragul victoriei. A accepta ceva mai puţin decât capitularea totală, ar însemna nesocotirea tuturor sacrificiilor făcute până acum.

CE SCRIE CORESPONDENTUL LUI „TIMES"

Londra, 16 (Rador). — Corespondentul special la Dumbarton Oaks al lui „Times" anunţă dela Quebec:

Conferinţa dela Quebec a dobândit o nouă semnificaţie prin sosirea d-lui Eden dela Londra şi a lui sir Alexander Cadogan dela Dumbarton Oaks.

Accentul militar pe care îl avea până acum conferinţa a fost oarecum deplasat spre politic. Sosirea ministrului afacerilor străine britanic a contribuit la această schimbare. Rapidele progrese ale războiului în Europa au adus pe prim plan problemele politice şi economice, probleme urgente şi cu caracter delicat.

O nouă evaluare a situaţiei mondiale devine inevitabilă în momentul când dificultăţile ce stau în calea câştigării războiului au scăzut şi când dificultăţile de a se fixa pacea devin tot mai vizibile.

LINIA SIEGFRIED STRĂPUNSĂ PE UN FRONT DE OPT MILE

DE TRUPELE AMERICANE COMANDATE DE GENERALUL HODGES

Trupele aliate din vest şi cele sovietice din est la aceeaşi distanţă de Berlin

Londra, 16 (Rador). — D. Gordon Irving, trimisul special al agenţiei „Reuter" pe lângă marele cartier al forţelor expediţionare aliate de sub comanda generalului Eisenhower, anunţă că este iminentă căderea oraşului Aachen.

Trupele armatei 1-a americane, de sub comanda generalului Hodges, se află în cartierele periferice ale oraşului.

Ele văd oraşul depe colinele aflate la nord-vest şi sud şi au făcut o pătrundere pe un front de 8 mile în linia Siegfried.

Americanii, care au trecut frontiera germană la sud de Aachen, au înaintat până în apropiere de localitatea Stolberg, care se află la zece mile răsărit de frontieră şi la aproximativ 30 mile depărtare de Colonia şi Rin.

La nord de Aachen, trupele generalului Hodges au trecut deasemeni frontiera în oraşul Maastricht.

Americanii au cucerit prima cetate olandeză, ce a fost eliberată astfel de aliaţi.

Au fost realizate înaintări şi în regiunea Eupen, la sud de Aachen, şi oraşul Lammersdorf, aflat la 10 mile înspre răsărit, a fost cucerit.

Lammersdorf se află, pe de altă parte, la 2 mile sud-est de oraşul Roetgen, primul oraş german căzut în mâinile aliaţilor.

In vreme ce linia Siegfried se prăbuşeşte în faţa isbirii neîntrerupte a tancurilor şi infanteriei generalului Hodges, echipate cu arme speciale pentru a combate dispozitivul defensiv german, comandamentul german aruncă în bătălie orice om pe care îl are disponibil.

Aruncătoarele de flăcări, dinamita, tunurile şi mortierele sunt folosite pentru a sfărâma rezistenţa disperată a germanilor.

Trupele care au atins oraşul Stolberg şi-au croit drum prin şirurile de „dinţi de balaur", cum sunt numite poziţiile de artilerie antitanc şi câmpurile de mine.

Un alt mic oraş din interiorul liniei Siegfried şi anume Busbach a fost atins.

La extremitatea dintre sud a frontului deţinut de trupele generalului Hodges, acestea întâmpină o rezistenţă inamică mai îndârjită la alte două puncte de pătrundere în Germania, adică la Prum, la sud-est de Malmedy, şi la nord de Trier.

Armata a 2-a olandeză, înaintând în Olanda, a stabilit un al doilea cap de pod peste canalul Escaut, la nord de Gheel.

A treia trecere, făcută în cursul nopţii spre Joi, a fost pierdută în cursul unui contraatac.

S'au dat multe lupte îndârjite, în cea mai mare parte în nordul sectorului de luptă, unde trupele canadiene ale armatei 1-a se apropie de punga germană dela sud de Scheldt.

Canadienii au pierdut primul lor cap de pod peste canalul Leopold, la Moerkerke, în urma unor grele contraatacuri. Ei au împins din nou patrulele peste canal în mai multe locuri.

Trupele dela capul Gris Nez au încercat Vineri să atingă Calais. Se pare că trupele canadiene au şi atins coasta la vest de Calais.

Intre capul Gris Nez şi Boulogne, canadienii au înitrat în satele Audresselles şi Ambleteuse.

Se continuă pregătirile în vederea luării cu asalt a porturilor Boulogne, Calais şi Dunkerque depe ţărmul canalului.

Pe Mosella, situaţia armatei a 3-a americane, de sub comnada generalului Patton, continuă a fi neclară, dar capetele sale de pod dela răsărit de râu sunt consolidate neîncetat, în vreme ce forţele sale răspândite înspre sud întăresc şi mai mult joncţiunea cu armata 7-a a generalului Patch.

Avioane de luptă-bombardament „Thunderbolt", atacând neîncetat zona din faţa forţelor generalului Patton, au bombardat concentrări de tancuri şi de autovehicule germane, ca şi instalaţii feroviare la 8 mile est de Pagny, lângă Metz.

❖

Londra, 16 (Rador). — Agenţia telegrafică germană anunţă că forţe americane au ocupat astăzi mai multe forturi ale liniei Siegfried, la est şi nord-est de Aachen.

AUDIENŢE DE LUCRU LA M. S. REGELE

COMUNICAT Nr. 1

Mareşalul Curţii Rgale comunică următorul:

Majestatea Sa Regele în cursul săptămânii dela 11—16 Septembrie 1944 a primit în audienţă de lucru pe domnii:

— General de corp de armată adjutant Sănătescu Constantin, preşedintele consiliului de miniştri;

— Medic general de divizie dr. Marinescu Nicolae, ministru secretar de stat la departamentul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale;

— General de divizie Potopeanu Gheorghe, ministru secretar de stat la economia naţională şi finanţe;

— Grigore Niculescu-Buzeşti, ministru secretar de stat la departamentul afacerilor străine;

— General de corp de armată Aldea Aurel, ministru secretar de stat la departamentul afacerilor interne;

— General de corp de armată Racoviţă Mihail, ministru secretar de stat la departamentul războiului;

— General de corp de armată Beiţeanu Ion, ministru secretar de stat la departamentul culturii naţionale şi al cultelor;

— Dimitrie D. Negel, ministru secretar de stat la departamentul agriculturei şi domeniilor;

— General de brigadă Eftimiu Constantin, ministru secretar de stat la departamentul lucrărilor publice şi al comunicaţiilor;

— Aureliu Căpăţână, ministru secretar de stat la departamentul justiţiei;

— General de corp de armată adjutant Mihail Gheorghe, şeful Marelui Stat Major;

— Vice-Amiral Georgescu Ioan, subsecretar de stat pentru marină;

— General Gheorghiu Ermil, subsecretar de stat pentru aviaţie;

— General de brigadă adjutant Dămăceanu Dumitru, subsecretar de stat la departamentul afacerilor interne;

— General de corp de armată Teodorescu Iosif, comandantul militar al Capitalei;

— General de divizie Dombrowski Victor, primar general al Capitalei;

— General de brigadă Anton Constantin, inspector general al jandarmeriei;

— Colonel Cristea Nicolae, prefectul poliţiei Capitalei.

Bucureşti, 16 Septembrie 1944.

AL ŞASELEA DETAŞAMENT DE VOLUNTARI

PENTRU ARDEAL A PLECAT ASEARĂ PE FRONT

MANIFESTAŢIA DELA PALATUL REGAL ŞI HOTEL AMBASADOR

Voluntarii ardeleni în faţa Palatului

Cresc mereu rândurile voluntarilor pentru Ardeal. Cine a privit coloanele în marşul lor prin capitală şi spre gară, a văzut cum de fiecare dată numărul se dubla, se tripla.

Al şaselea detaşament care a plecat aseară numără peste 1000 de tineri voluntari. Ca de fiecare dată, voluntarii au plecat să se închine simbolului întregitor de Ţară, la monumentul lui Mihai Viteazul, însoţiţi de organizatorii corpului de voluntari.

Intr'o ordine perfectă, cu drapelul Ţării în frunte, în tactul muzicii militare, voluntarii s'au aşezat în careu în faţ statuii voevodului desrobitor. Imediat a început să se adune o lume imensă de pe bulevarde. Muzica militară a intonat Imnul Regal şi alte marşuri patriotice.

D. Ion Groşanu, redactor la „Ardealul", a luat cuvântul subliniind jertfa voluntarilor, îndatoririle lor şi numele simbolic pe care îl poartă: „General Grigore Bălan", primul general căzut pentru Ardeal.

D. maior Gongopol, a luat apoi jurământul voluntarilor. Din sute de piepturi hotărârea de luptă ţâşneşte bărbăteşte, ca la adevăraţii urmaşi ai lui Horia şi Iancu.

După luarea jurământului, d. prof. GABRIEL TEPELEA salută cel de-al şaselea detaşament de voluntari în numele comitetului de organizare al corpului II de voluntari ardeleni. D-sa arată că voluntarii trebuie să păstreze legătura sufletească între ei şi după desrobirea Ardealului, luptând umăr la umăr pentru desrobirea socială şi pentru dreptatea neamului.

D-nii Victor Isac şi prof. Gheorghe Moldovan subliniază drumul nou pe care merge ţara alături de aliaţii săi fireşti şi arată jertfele de totdeauna ale Ardealului.

(Continuare în pag. 2-a)

PERSONALITATEA MAREŞALULUI TOLBUKIN

Moscova, 16 (Rador). — Cel mai înalt grad militar, acela de mareşal al Uniunii Sovietice, a fost acordat valorosului conducător de armate sovietice, generalul Tolbukin.

Numele mareşalului Tolbukin evocă strălucitele victorii ale armatelor sovietice din bazinul Donetului Crimeii, României şi Bulgariei.

Noul mareşal Tolbukin are acum 50 ani. El a primit până acum sase Ordine şi două Medalii. Intrat în anul 1918 în armata roşie, Tolbukin a luptat timp de trei ani pe frontul războiului civil, în calitate de şef al unei formaţii de infanterie. Mai târzu, a primit o instrucţie superioară la Academia Frunză şi a dobândit o mare autoritate ca teoretician al războiului.

Tolbukin se afla printre generalii care în Noembrie 1942 conduceau operaţiile în bătălia istorică din faţa Stalingradului. Bogata experienţă militară dobândită în faţa Stalingradului a făcut ca trupele lui Tolbukin să câştige în toamna anului următor o nouă strălucită victorie în bazinul Donetului.

Operând în colaborare cu trupele generalului Malinowski, soldaţii lui Tolbukin au sdrobit rezistenţa germanilor, care se agăţau de fiecare metru de teren în bazinul Donetului. In timp de şase zile, trupele celor doi generali au eliberat de cotropitorii germani 13 oraşe şi au ocupat Stalino, centru al basinului Donetului, redând astfel ţării această importantă regiune carboniferă şi industrială.

In cursul lunilor viitoare, trupele lui Tolbukin au traversat, luptând, Ucraina şi s'au apropiat de Crimeea. In primăvara următoare, trupele lui Tolbukin au sfărâmat în 34 ore, printr'un puternic atac, sistemul defensiv german dela Perekop, au fortat trecerea peste Sivaş şi au pornit ca o avalanşă spre Sebastopol, mărea fortăreaţă dela Marea Neagră.

In August trupele de sub ordinele lui Tolbukin au pătruns spre cursul inferior al Dunării, au luat cu asalt oraşul şi fortăreaţa Ismail şi înaintând în mod impetuos au ocupat portul Constanţa cu concursul vaselor şi trupelor de debarcare din flota Mării Negre.

Acum câteva zile, Tolbukin a trecut cu trupele sale frontiera bulgaro-română. Numai în răstimp de două zile, trupele sale au parcurs luptând 170 kilometri şi, împreună cu marinarii de sub ordinele amiralului Octiabrski, a ocupat porturile Varna şi Burgas.